STAATSCOURANT
Officiële uitgave van het Koninkrijk der Nederlanden sinds 1814.
Nr. 32973
28 september 2026

# Regeling van de Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur van 18 september 2026, nr. WJZ/97683874, tot wijziging van de Regeling dierlijke producten in verband met regels over de verwerking van kadavers en de berekensystematiek van de tarieven voor de vergoeding voor het ophalen, vervoeren en verwerken of verwijderen van kadavers [KetenID WGK028271]

De Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,

Gelet op artikelen 3.3, eerste lid, en 3.4, derde lid, van de Wet dieren en de artikelen 3.1a, eerste en vierde lid, 3.3, vierde, vijfde en zesde lid, en 3.4, tweede en zevende lid, van het Besluit dierlijke producten;

Besluit:

## ARTIKEL I

De Regeling dierlijke producten wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1.1, tweede lid, komt te luiden:

2. Deze regeling berust mede op de artikelen 1a1, derde lid, 3.1a, eerste en vierde lid, 3.3, vierde, vijfde en zesde lid, 3.4, tweede en zevende lid, en 3.6 van het besluit.

B

Aan artikel 3.1 wordt onder vervanging van de punt aan het slot van de begripsbepaling van *verordening (EU) nr. 2020/999* door een puntkomma een begripsbepaling toegevoegd, luidende:

– *wettelijke taak:* ophalen, vervoeren en verwerken of verwijderen van aangewezen dierlijke bijproducten die bij de ondernemer zijn aangegeven.

C

Na artikel 3.21 wordt in paragraaf 3 van hoofdstuk 3 het volgende artikel ingevoegd:

**Artikel 3.21a. Wijziging of verval aanwijzing ondernemer**

1. De aanwijzing van de ondernemer, bedoeld in artikel 3.21, tweede lid, vervalt met ingang van 1 januari van het derde kalenderjaar na een verzoek daartoe door de desbetreffende ondernemer of een aan de desbetreffende ondernemer bekendgemaakt voornemen daartoe van de minister.

2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op een wijziging van de werkgebieden, genoemd in artikel 3.21, eerste lid, die gevolgen heeft voor het werkgebied waarvoor de desbetreffende ondernemer is aangewezen.

3. In afwijking van het eerste lid kan de aanwijzing eerder worden ingetrokken indien:
   a. de ondernemer niet of niet meer beschikt over een benodigde erkenning, vergunning of andersoortige toestemming die noodzakelijk is voor de uitvoering van de wettelijke taak;
   b. de ondernemer al dan niet voorlopige surseance van betaling aanvraagt;
   c. de ondernemer faillissement aanvraagt of in staat van faillissement wordt verklaard;
   d. op een materieel deel van het vermogen van de ondernemer beslag wordt gelegd;
   e. de ondernemer activiteiten geheel of gedeeltelijke staakt, waardoor de wettelijke taak geheel of gedeeltelijk niet kan worden uitgevoerd;
   f. de ondernemer de wettelijke taak niet of niet naar behoren uitvoert; of
   g. de ondernemer heeft ingestemd met een eerdere intrekking.

D

Voor artikel 3.22 wordt een opschrift ingevoegd, luidende:

*§ 3a. Aangeven, bewaren, ophalen, vervoeren en verwerken of verwijderen van aangewezen dierlijke bijproducten.*

E

Na artikel 3.26 worden in paragraaf 3a (nieuw) van hoofdstuk 3 de volgende artikelen ingevoegd:

**Artikel 3.26a. Uitvoering werkzaamheden door derden**

De ondernemer kan derden inschakelen voor het uitvoeren van de wettelijke taak.

**Artikel 3.26b. Informatie uitvoering werkzaamheden**

De ondernemer verstrekt de minister per inrichting of deel daarvan waar de wettelijke taak is verricht als gevolg van getroffen maatregelen of verrichte handelingen ter bestrijding van dierziekten krachtens de wet informatie over de hoeveelheid opgehaalde vervoerde en verwerkte aangewezen dierlijke bijproducten.

**Artikel 3.26c. Calamiteitenplan en draaiboek overschrijdingen**

1. De minister stelt jaarlijks in januari een calamiteitenplan vast. De ondernemer doet hiervoor in december een voorstel voor zover het werkzaamheden betreft die hij kan uitvoeren of kan laten uitvoeren.

2. Het calamiteitenplan heeft betrekking op de uitvoering van de wettelijke taak in het geval van:
   a. een uitbraak van een dierziekte;
   b. hulp aan het buitenland ingeval van een grootschalige uitbraak van een dierziekte daar;
   c. een andere reden waardoor sprake is van een overschrijding van de overeengekomen capaciteit die de ondernemer direct beschikbaar heeft voor uitvoering van de wettelijke taak; of
   d. calamiteiten bij de ondernemer.

3. Het calamiteitenplan bevat een ‘draaiboek overschrijdingen’, waarin is beschreven welke maatregelen volgordelijk worden genomen als sprake is van een overschrijding van de capaciteit die met de ondernemer is overeengekomen als direct beschikbaar voor de uitvoering van de wettelijke taak.

**Artikel 3.26d. Voorrang verwerking dierziektebestrijding**

In het geval de wettelijke taak wordt verricht als gevolg van getroffen maatregelen of verrichte handelingen ter bestrijding van dierziekten krachtens de wet, worden de desbetreffende aangewezen dierlijke bijproducten zo veel mogelijk op basis van het calamiteitenplan met voorrang verwerkt of verwijderd.

F

Na paragraaf 3a (nieuw) van hoofdstuk 3 wordt een paragraaf ingevoegd, luidende:

*§ 3b. Kosten, opbrengsten en tarieven wettelijke taak*

**Artikel 3.26e. Directe en indirecte kosten**

1. Directe kosten als bedoeld in artikel 3.3, derde lid, onderdeel a, van het besluit, bestaan uit kosten die direct aan de uitvoering van de wettelijke taak zijn toe te rekenen.

2. Indirecte kosten als bedoeld in artikel 3.3, derde lid, onderdeel b, van het besluit, bestaan uit kosten die op basis van een kostenverdeelstaat aan de wettelijke taak zijn toe te rekenen.

3. De toerekening, bedoeld in het eerste en tweede lid, gebeurt volgens bedrijfseconomisch aanvaardbare principes en, indien van toepassing, volgens marktconforme condities en geldt voor de indirect bij het productieproces betrokken afdelingen van de ondernemer en iedere directe of indirecte onderneming binnen het concern waar de ondernemer onderdeel van is.

4. Voor zover kosten als bedoeld in het eerste en tweede lid worden gemaakt door een derde, worden die kosten gebaseerd op aankopen of uitbestedingen tegen marktconforme condities.

**Artikel 3.26f. Opbrengsten werkzaamheden**

1. De opbrengsten van de producten die met de werkzaamheden, bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, onderdeel a, van het besluit, worden verkregen, worden berekend door het aantal eenheden te vermenigvuldigen met de verkoopprijs die door de ondernemer wordt vastgesteld. Artikel 3.4 van het besluit is van overeenkomstige toepassing op de vaststelling, goedkeuring en bekendmaking van de verkoopprijs.

2. De opbrengsten van de producten die met de werkzaamheden, bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, onderdeel b, van het besluit, worden verkregen en van daarvan afgeleide producten worden tegen marktprijzen in mindering gebracht op de kosten overeenkomstig artikel 3.3, tweede lid, van het besluit.

**Artikel 3.26g. Formule vermogenskostenvergoeding**

De formule, bedoeld in artikel 3.3, vijfde lid, van het besluit, is:
(kEV*EV/TV)/(1-T)+(kVV*VV/TV), waarbij wordt verstaan onder:
kEV: vergoedingspercentage over het geïnvesteerde eigen vermogen dat is ingezet ten behoeve van de wettelijke taak, zijnde Rf+bèta*MRP;
Rf: risicovrij rendement;
bèta: coëfficiënt die het systematisch of niet-diversifieerbaar risico van de markt weergeeft;
MRP: marktrisicopremie;
EV: geïnvesteerd eigen vermogen;
VV: geïnvesteerd vreemde vermogen;
TV: totaal vermogen, zijnde de som van EV en VV;
kVV: vergoedingspercentage over het geïnvesteerde vreemde vermogen dat is ingezet ten behoeve van de wettelijke taak;
T: tariefpercentage van de vennootschapsbelasting.

**Artikel 3.26h. Waarde materiële vaste activa en werkkapitaal voor vermogenskostenvergoeding**

1. De materiële vaste activa, bedoeld in artikel 3.3, vijfde lid, van het besluit, worden gewaardeerd tegen aanschaf- of vervaardigingsprijzen, verminderd met reeds gedane afschrijvingen. Daarbij kan een minimale waarde worden gehanteerd.

2. De waarde van materiële vaste activa, bedoeld in artikel 3.3, vijfde lid, van het besluit, voor de bepaling van de vermogenskostenvergoeding, bedoeld in artikel 3.3, vijfde lid, van het besluit, is het gemiddelde van de waarde overeenkomstig het eerste lid op 1 januari en 31 december.

3. Het werkkapitaal, bedoeld in artikel 3.3, vijfde lid, van het besluit, voor de bepaling van de vermogenskostenvergoeding, bedoeld in artikel 3.3, vijfde lid, van het besluit, is het gemiddelde van het werkkapitaal op 1 januari, 1 april, 1 juli, 1 oktober en 31 december.

**Artikel 3.26i. Onderscheid tarieven**

De ondernemer maakt binnen de tarieven, bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, onderdeel b, van het besluit, voor het verwerken of verwijderen van aangewezen dierlijke bijproducten een onderscheid naar diersoort.

**Artikel 3.26j. Voorstel tarieven**

1. De ondernemer dient jaarlijks voor 15 oktober bij de minister een voorstel in voor de tarieven, bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, van het besluit, voor het daaropvolgende kalenderjaar.

2. Het voorstel bevat voor elk tarief een begroting voor het desbetreffende kalenderjaar, met in ieder geval:
   a. een raming van de kosten en opbrengsten overeenkomstig artikel 3.3 van het besluit en de artikelen 3.26e tot en met 3.26h;
   b. een vergelijking tussen:
      1°. de geraamde kosten en opbrengsten voor het komende kalenderjaar;
      2°. de geraamde en gemaakte kosten en opbrengsten van het voorgaande kalenderjaar; en
      3°. de geraamde en gemaakte kosten en opbrengsten van het lopende kalenderjaar, met een eindprognose; en

c. een toelichting op de geraamde posten in de begroting, inclusief de bij de raming gehanteerde uitgangspunten, en een analyse van de verschillen tussen de geraamde kosten en opbrengsten van het voorgaande kalenderjaar.

3. In het voorstel wordt in voorkomend geval toepassing gegeven aan artikel 3.3, zevende lid, van het besluit.

4. De minister keurt uiterlijk 31 december van het betreffende kalenderjaar het voorstel voor de tarieven voor het daaropvolgende kalenderjaar goed, indien dat voorstel voldoet aan de bij en krachtens de wet daarover gestelde regels.

**Artikel 3.26k. Verantwoording tarieven**

1. De ondernemer dient jaarlijks voor 1 juni bij de minister een verantwoording in over de tarieven van het voorgaande kalenderjaar.

2. De verantwoording omvat in ieder geval:
   a. een overzicht van de geleverde producten en diensten, waaronder de hoeveelheid opgehaalde, vervoerde en verwerkte of verwijderde aangewezen dierlijke bijproducten;
   b. een toelichting op de verschillen tussen de geraamde en verwerkte hoeveelheid aangewezen dierlijke bijproducten;
   c. een overzicht van de gemaakte kosten en opbrengsten, bedoeld in artikel 3.3 van het besluit en de artikelen 3.26e tot en met 3.26h; en
   d. een toelichting op de verschillen tussen de geraamde en gemaakte kosten en opbrengsten.

3. Bij de verantwoording van de tarieven overlegt de ondernemer tevens een overzicht van de verhouding tussen de verwerkte hoeveelheid aangewezen dierlijke bijproducten ter uitvoering van de verplichting, bedoeld in artikel 3.4, tweede lid, van de wet, en de totale verwerkte hoeveelheid aangewezen dierlijke bijproducten, alsmede een onderbouwing van dat overzicht.

4. De ondernemer verschaft inzicht in de jaarrekening inclusief de specificaties met toelichtingen van de balans- en resultatenrekeningposten daarin, waarbij de jaarrekening aantoonbaar aansluit op de informatie, bedoeld in het tweede lid. Indien de ondernemer andere activiteiten heeft dan uitvoering van de wettelijke taak, wordt een duidelijk inzicht verschaft in de scheiding van de kosten, opbrengsten en balansposities ter uitvoering van de wettelijke taak en de andere activiteiten van de ondernemer.

5. De minister keurt de verantwoording goed binnen tien weken na de indiening.

**Artikel 3.26l. Tarieven en overige afspraken 2026**

1. Overeenkomstig artikel 3.4a van het besluit zijn de artikelen 3.26e tot en met 3.26i niet van toepassing op de tarieven die voor het kalenderjaar 2026 zijn vastgesteld.

2. Artikel 3.26k is niet van toepassing op de verantwoording over de tarieven van 2026, voor zover in de overeenkomst tussen de ondernemer en de Staat die geldt tot en met 31 december 2026 anders is bepaald.

3. De artikelen 3.26a tot en met 3.26d zijn niet van toepassing tot en met 1 januari 2027 voor zover in de overeenkomst tussen de ondernemer en de Staat die geldt tot en met 31 december 2026 anders is bepaald.

4. Dit artikel vervalt met ingang van 1 oktober 2027.

**ARTIKEL II**

Deze regeling treedt in werking met ingang van 1 oktober 2026.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

*'s-Gravenhage, 18 september 2026*

*De Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,*
*S.P.A. Erkens*

## TOELICHTING

## I. ALGEMEEN

### *1. Inleiding*

Ter bescherming van de volksgezondheid en diergezondheid is het van groot belang dat kadavers van landbouwhuisdieren en andere aangewezen dierlijke bijproducten snel en veilig worden opgehaald, vervoerd en verwerkt of verwijderd. Dit voorkomt dat besmettelijke dierziekten zich verspreiden of dat schadelijke stoffen in het milieu terechtkomen.

In Nederland is Rendac Son B.V. (hierna: Rendac) op dit moment de enige onderneming die aantoonbaar voldoet aan de capaciteits-, vergunnings- en financiële vereisten voor het uitvoeren van de wettelijke taak om kadavers op te halen, te vervoeren en te verwerken of te verwijderen, conform strikte veterinaire en milieueisen. Tot nu toe zijn de voorwaarden voor uitvoering, tariefbepaling en rapportage voornamelijk vastgelegd in een overeenkomst tussen de Staat en Rendac met een looptijd tot 1 januari 2027.[1]

Met het Besluit tot wijziging van het Besluit dierlijke producten in verband met de vaststelling van werkgebieden en de aanwijzing van ondernemers en de berekensystematiek van de tarieven voor de vergoeding voor het ophalen, vervoeren en verwerken of verwijderen van kadavers (Stb. 2026, 290), hierna: het wijzigingsbesluit) en deze regeling zijn de eerdere afspraken die privaatrechtelijk waren vastgelegd, publiekrechtelijk verankerd. Daarmee verschuift de kern van de afspraken van een privaatrechtelijke overeenkomst naar een publiekrechtelijk kader. De hoofdlijn van wat eerst in de overeenkomst was afgesproken is ongewijzigd, maar waar nodig of wenselijk zijn onderdelen nader verduidelijkt of gedetailleerd (zoals de begripsbepaling van kostenposten, de procedure rondom calamiteiten en de verantwoordingsinformatie). Meer gedetailleerde of bedrijfsgevoelige onderdelen blijven vastgelegd in een privaatrechtelijke overeenkomst. Voor een nadere toelichting van de achtergrond en de aanleiding van de wijziging wordt verwezen naar de nota van toelichting bij het wijzigingsbesluit.

Deze ministeriële regeling geeft nadere invulling aan het gewijzigde Besluit dierlijke producten en bevat onder meer een procedure voor wijziging of verval van de aanwijzing als ondernemer, de mogelijkheid tot uitbesteding, een informatieverplichting bij dierziektebestrijding en een geactualiseerde procedure rondom het opstellen van een calamiteitenplan, alsmede uitgewerkte regels over kosten, opbrengsten, vermogenskostenvergoeding en de jaarlijkse cyclus van tariefvoorstel en verantwoording.

### *2. Hoofdlijnen van de regeling*

Met onderhavige wijziging van de Regeling dierlijke producten is, in samenhang met het wijzigingsbesluit en een privaatrechtelijke overeenkomst, een toekomstbestendig stelsel ingericht voor het ophalen, vervoeren en verwerken of verwijderen van kadavers vanaf 1 januari 2027. Doel van deze wijziging is om, aansluitend op de wijziging van het Besluit dierlijke producten, continuïteit en betrouwbaarheid van kadaverinzameling en -verwerking per 1 januari 2027 te borgen, de bestaande afspraken wettelijk te verankeren en waar nodig of wenselijk te verduidelijken. Tarieven moeten kostendekkend zijn, met ruimte voor een redelijke vermogenskostenvergoeding, zodat de uitvoerder kan investeren in noodzakelijke verwerkingscapaciteit, logistieke middelen, verduurzaming en innovatie. Het stelsel moet zo bijdragen aan betaalbare en transparante tarieven voor de sector, financiële stabiliteit voor de uitvoerder en blijvende bescherming van volks- en diergezondheid.

*Aanwijzingen uitvoering wettelijke taak*

Deze regeling introduceert een bepaling waardoor op verzoek van de ondernemer of bij voornemen van de minister de aanwijzing per 1 januari van het derde kalenderjaar kan worden gewijzigd of vervallen. Enkel in bepaalde uitzonderlijke situaties kan de aanwijzing eerder worden ingetrokken (bijvoorbeeld bij verlies van vergunningen, faillissement of als de ondernemer de taak niet meer naar behoren uitvoert). Hierdoor ontstaat meer rechtszekerheid voor zowel de ondernemer als de overheid. Om flexibiliteit bij de uitvoering te vergroten stelt de regeling vast dat de ondernemer derden kan

[1] Overeenkomst Staat der Nederlanden – Rendac Son B.V. 2022-2026 inzake de uitvoering van aan Rendac opgedragen wettelijke taak over het ophalen en verwerken van kadavers, de berekeningssystematiek van de tarieven en de verantwoording daarover voor de periode 2022-2026, Kamerstukken II 2021/22, 35 925-XIV, nr. 91.

inschakelen voor de uitvoering van (onderdelen van) de wettelijke taak, waarvoor de verantwoordelijkheid bij de aangewezen ondernemer blijft.

*Calamiteitenplan en draaiboek overschrijdingen*

In de privaatrechtelijke overeenkomst was geregeld dat Rendac in samenwerking met het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (door een voorstel van Rendac gevolgd door vaststelling door de minister) een calamiteitenplan voor destructie opstelde dat voorziet in te nemen maatregelen voor het geval dat de destructiecapaciteit van Rendac door een calamiteit onvoldoende zou zijn om het aanbod te verwerken. Deze regeling verankert die praktijk nu publiekrechtelijk. Het is aan de minister om jaarlijks een calamiteitenplan vast te stellen op basis van een voorstel van de aangewezen ondernemer betreffende zijn werkgebied. Nieuw is dat het plan een 'draaiboek overschrijdingen' bevat, met volgordelijke maatregelen voor het geval de afgesproken direct beschikbare capaciteit tijdelijk ontoereikend is. Deze direct beschikbare capaciteit betreft de capaciteit die door de Staat bij de ondernemer is ingekocht en door de Staat in het licht van de huidige ervaringen en een normale situatie toereikend wordt geacht voor de verwerking of verwijdering van kadavers. In het geval van overschrijding kan het voorkomen dat er geen capaciteit beschikbaar is. In het 'draaiboek overschrijdingen' wordt beschreven hoe hiermee wordt omgegaan. In de privaatrechtelijke overeenkomst was dit niet als calamiteit aangemerkt. Daarvoor was ook een andere manier van tariefvaststelling afgesproken. Nu wordt het tarief bij overschrijdingen ook overeenkomstig het Besluit dierlijke producten en de Regeling dierlijke producten bepaald, met dien verstande dat rekening wordt gehouden met het feit dat voor de betrokken verwerking (in de betrokken periode) capaciteit nodig is die op voorhand niet was voorzien, wat hogere kosten met zich meebrengt.

*Dierziekteprioritering en -monitoring*

Bij werkzaamheden in het kader van dierziektebestrijding worden de betreffende dierlijke bijproducten zo veel mogelijk met voorrang verwerkt vanwege de risico's die ze met zich meebrengen voor de volks- en diergezondheid. Op basis van de Verordening dierlijke bijproducten[2] is het streven om risico's voor de volksgezondheid en de diergezondheid die aan dierlijke bijproducten verbonden zijn, te voorkomen of tot een minimum te beperken, en met name om de veiligheid van de voedsel- en voederketen te beschermen. Hierdoor wordt risicogestuurd ingezet.

Voor het monitoren van dierziektegevallen op locatieniveau is de bestaande praktijk geformaliseerd doordat de ondernemer aan de minister per betrokken locatie het opgehaalde gewicht aan kadavers dat is opgehaald, vervoerd en verwerkt of verwijderd als gevolg van getroffen maatregelen of verrichte handelingen ter bestrijding van dierziekten krachtens de Wet dieren moet melden.

*Kosten, opbrengsten en tarieven*

Het wijzigingsbesluit legt het tariefkader op hoofdlijnen vast met twee tariefsoorten: een tarief voor de reguliere werkzaamheden en een tarief voor de werkzaamheden als gevolg van getroffen maatregelen of verrichte handelingen in het kader van dierziektebestrijding. Daarbij is bepaald hoe tarieven mogen worden vastgesteld, op basis van de werkelijke kosten, onder aftrek van opbrengsten uit (afgeleide) producten en tevens een redelijke vermogenskostenvergoeding. Deze regeling werkt het tariefkader verder uit. Zo is bepaald dat binnen de reguliere tarieven voor het verwerken of verwijderen van aangewezen dierlijke bijproducten naar diersoort gedifferentieerd moet worden.

In deze regeling is verder verduidelijkt wat onder directe en indirecte kosten valt en hoe die volgens aanvaardbare bedrijfseconomische principes en, waar nodig, marktconforme condities aan de wettelijke taak worden toegerekend. Daarmee wordt zichtbaar welke kosten bij ophalen, vervoeren en verwerken of verwijderen horen. Daarnaast schrijft de regeling voor hoe opbrengsten uit producten en afgeleide producten worden verrekend. Zo ontstaat een netto-tarief en wordt onder- of overcompensatie voorkomen.

Hiermee borgt de regeling het tariefkader en de nacalculatie, terwijl de concrete toepassing bij capaciteitsoverschrijdingen nader wordt uitgewerkt in de overeenkomst. Daarbij wordt rekening gehouden met de hier vastgestelde kaders.

Conform artikel 3.3, vijfde lid, van het Besluit dierlijke producten is in deze regeling de formule vastgelegd voor de vermogenskostenvergoeding, zodat de 'redelijke winst' ex ante en ex post

[2] Verordening (EU) nr. 1069/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 tot vaststelling van gezondheidsvoorschriften inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten en afgeleide producten en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1774/2002 (verordening dierlijke bijproducten) (PbEU 2009, L 300).

objectief en toetsbaar is. De formule betreft de Weighted Average Cost of Capital (WACC) methode, die gezien wordt als breed geaccepteerde maatstaf voor de gemiddelde vermogenskosten. Daarbij bepaalt de regeling de grondslag waarover de uitkomst van de formule (WACC-percentage) wordt berekend (gemiddelde waarde materiële vaste activa, waarvoor een minimale waarde kan worden afgesproken, omdat activa een bepaalde waarde blijven houden, en gemiddeld werkkapitaal). Dit maakt de kapitaalbeloning voorspelbaar en verdedigbaar, met ruimte voor noodzakelijke investeringen.

*Vaststelling en verantwoording van tarieven*

De bestaande cyclus van tariefvoorstel, goedkeuring door de minister en jaarlijkse verantwoording wordt gehandhaafd, met dien verstande dat het tariefvoorstel twee weken later bij de minister ingediend hoeft te worden dan onder de voorgaande overeenkomst het geval was. De regeling kent een vaste tariefcyclus waarin de ondernemer uiterlijk 15 oktober het tariefvoorstel voor het volgende jaar indient en de minister uiterlijk 31 december het goedkeuringsbesluit verleent. Goedkeuring door de minister zal plaatsvinden indien Rendac het tariefvoorstel heeft opgesteld overeenkomstig de voorwaarden zoals opgenomen in het Besluit dierlijke producten, de Regeling dierlijke producten en de privaatrechtelijke overeenkomst. Vóór 1 juni volgt de verantwoording over het voorgaande jaar met de gerealiseerde volumes, kosten en opbrengsten en een duidelijke scheiding in de boekhouding tussen wettelijke taak en overige activiteiten zodat de beoordeling ten aanzien van eventuele nacalculatie en bijsturing transparant kunnen plaatsvinden.

### *3. Verhouding tot nationale en Europese wetgeving*

Artikel 4, vierde lid, van de Europese Verordening (EG) nr. 1069/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 tot vaststelling van gezondheidsvoorschriften inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten en afgeleide producten en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1774/2002 (verordening dierlijke bijproducten) verplicht de Nederlandse overheid om een passende infrastructuur voorhanden te hebben voor het verzamelen, identificeren, vervoeren en verwerken of verwijderen van dierlijke bijproducten. De nationale invulling hiervan is vastgelegd in de Wet dieren, het Besluit dierlijke producten en de Regeling dierlijke producten. Deze regelgeving houdt in dat enerzijds de aangewezen ondernemer de wettelijke verplichting heeft om in zijn werkgebied kadavers op te halen, te vervoeren en te verwerken of te verwijderen. Anderzijds zijn de aanbieders verplicht de kadavers aan te geven bij, ter beschikking te houden van, en af te staan aan de aangewezen ondernemer. Daarbij worden regels gesteld over de vergoeding voor die werkzaamheden.

De onderhavige regeling vult deze kaders nader in door bepalingen op te nemen over onder andere de kostentoerekening (directe en indirecte kosten), in mindering brengen van opbrengsten uit restproducten, de berekeningsformule voor de vermogenskostenvergoeding (WACC), gescheiden boekhouding voor de wettelijke taak en commerciële activiteiten en de jaarlijkse verantwoording en goedkeuring van tarieven.

De voorgestelde tariefsystematiek sluit aan bij het Europese kader voor diensten van algemeen economisch belang (DAEB) en staatssteun. Artikel 106, tweede lid, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie bepaalt dat onder meer de staatsteunregels op DAEB van toepassing zijn, zolang deze de vervulling van de via de DAEB aan ondernemingen toevertrouwde bijzondere taak – in dit geval de wettelijke taak – niet verhindert.

In het Altmark-arrest[3] heeft het Hof van Justitie van de Europese Unie vier criteria opgesteld voor het verlenen van compensatiesteun voor het aanbieden van een DAEB, zodat deze compensatie niet als staatssteun wordt aangemerkt. Deze regeling voldoet aan deze criteria omdat: (1) de wettelijke taak helder is vastgelegd in de Wet dieren en Rendac op grond daarvan als exclusieve ondernemer voor Nederland is aangewezen; (2) de berekeningsmethodiek voor de tarieven transparant en vooraf vastgesteld is, met duidelijke definities van kostenposten en rekenmethoden, zoals de WACC; (3) overcompensatie wordt voorkomen doordat de tarieven alleen de werkelijke noodzakelijke kosten en een redelijke vermogenskostenvergoeding dekken, waarbij afwijkingen via nacalculatie worden verrekend in het tweede daaropvolgende jaar; en (4) bij het ontbreken van aanbesteding – omdat Rendac als enige is aangewezen voor de wettelijke taak en voldoet aan alle capaciteits-, vergunning- en financiële vereisten – de compensatie wordt vastgesteld op basis van de nacalculatorische werkelijke kosten die een efficiënte en adequaat uitgeruste onderneming zou maken en waarover op een transparante gecontroleerde manier verantwoording wordt afgelegd.

[3] Arrest van 24 juli 2003, zaak C-280/00, Altmark Trans GmbH en Regierungspräsidium Magdeburg/Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH.

Het stelsel sluit aan bij de Europese vereisten voor DAEB en voldoet aan de Altmark-criteria, waardoor de compensatie niet als verboden staatssteun wordt aangemerkt. De onderhavige regeling borgt dat de vergoeding in overeenstemming is met de staatssteunregels van de Europese Unie door te garanderen dat tarieven uitsluitend bestaan uit werkelijke kosten en een redelijke vergoeding voor het geïnvesteerde vermogen. Door de kaders voor kostentoerekening, opbrengstenverrekening, vermogenskostenvergoeding en gescheiden boekhouding expliciet in de regelgeving vast te leggen, wordt verzekerd dat de tarieven kostendekkend zijn, overcompensatie wordt voorkomen en ruimte blijft voor noodzakelijke investeringen in capaciteit, continuïteit en innovatie.

### *4. Gevolgen*

Onderhavige wijzigingsregeling maakt de uitvoering van de wettelijke taak transparanter en geeft meer rechtszekerheid door afspraken publiekrechtelijk te verankeren en enkele onderdelen te verduidelijken. Door de verduidelijking van de definitie van de wettelijke taak en een heldere procedure voor het wijzigen of beëindigen van de aanwijzing van de ondernemer ontstaat meer rechtszekerheid voor zowel de ondernemer als de overheid.

De mogelijkheid voor de ondernemer om derden in te schakelen voor uitvoering van werkzaamheden vergroot de flexibiliteit bij de uitvoering. Verder is vastgelegd dat de ondernemer bij werkzaamheden in het kader van dierziektebestrijding aan de minister per betrokken locatie moet melden hoeveel gewicht aan kadavers is opgehaald, vervoerd en verwerkt of verwijderd. Dit zorgt voor een betere monitoring van de omvang van dierziektegevallen op locatieniveau.

De opbouw van de tarieven is in deze regeling publiekrechtelijk verankerd, met een nadere uitwerking van de toerekening van directe en indirecte kosten, de verrekening van opbrengsten en de toepassing van de formule voor de vermogenskostenvergoeding. De jaarlijkse verplichting om een tariefvoorstel in te dienen, die vooraf door de minister goedgekeurd dient te worden, blijft in stand, waardoor de overheid toezicht houdt op de hoogte en opbouw van de tarieven. De verplichte jaarlijkse financiële verantwoording blijft eveneens in stand. Hierin worden de gerealiseerde kosten, opbrengsten en hoeveelheden gespecificeerd, met een duidelijke scheiding tussen wettelijke en commerciële activiteiten. Dit borgt de transparantie, helpt kruissubsidiëring te voorkomen en maakt het mogelijk om eventuele afwijkingen tijdig te analyseren.

Voor aanbieders van kadavers verandert er niets in aanmeldprocedures, administratie of werkprocessen.

### *5. Regeldruk*

Een ontwerp van de onderhavige regeling is voorgelegd aan het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR). Daaruit heeft het ATR geconcludeerd dat de regeldruk voldoende in kaart is gebracht. Het ATR heeft het dossier niet geselecteerd voor een formeel advies omdat het geen significante gevolgen voorziet voor de regeldruk.

### *6. Monitoring en evaluatie*

Elke vijf jaar worden de juridische kaders geëvalueerd en, waar nodig, aangepast in overleg met de betrokken partijen. Dit biedt mogelijkheden om de doelmatigheid, doeltreffendheid en transparantie van het stelsel verder te verbeteren. Indien in de toekomst andere marktpartijen zich aandienen die aantoonbaar voldoen aan alle capaciteits-, vergunnings- en financiële vereisten, kan heroverweging van de aanwijzing plaatsvinden. Zo blijft het stelsel flexibel en toekomstbestendig.

### *7. Consultatie*

Rendac is bij de totstandkoming van deze regeling nauw betrokken. Het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur heeft de overige belanghebbende partijen betrokken door middel van diverse consultatiegesprekken met de vertegenwoordigers van de brancheverenigingen (LTO, POV, NVP, NMV, KSG). Daarnaast hebben diverse gesprekken met de NVWA plaatsgevonden over haar toezichtstaken met betrekking tot dierlijke bijproducten. Via formele correspondentie met Rendac en de brancheverenigingen zijn de belanghebbende partijen geïnformeerd over de relevante wijzigingen in deze regeling en is hen voldoende gelegenheid gegeven om hierop te reageren en vragen over te stellen.

Tevens heeft van 12 november 2025 tot en met 21 december 2025 een internetconsultatie plaatsgevonden, in samenhang met een concept van het wijzigingsbesluit. In de internetconsultatie is één reactie ontvangen, van Stichting Animal Rights. Zij pleit voor expliciete strafrechtelijke borging in regelgeving en vastlegging van hoe een chauffeur dient te handelen bij het aantreffen van een levend dier.

Beoordeeld is dat het levend aanbieden van dieren al verboden is onder de Wet dieren en dat de NVWA hierop reeds bestuursrechtelijk handhaaft. In de bestaande werkwijze is vastgelegd hoe de chauffeur handelt: het dier wordt niet meegenomen, de houder wordt direct aangesproken met instructie het dier hulp te verlenen, en indien de houder niet bereikbaar is, wordt de politie ingeschakeld. Hiermee wordt invulling gegeven aan de wettelijke zorgplicht op basis van wat redelijkerwijs van de betrokkenen kan worden verwacht. Aanvullend wordt ingezet op gerichte voorlichting; recidive is sinds de invoering van de huidige handhavingsstrategie (Kamerstukken II 2021/22, 28 286, nr. 1255) niet voorgekomen. Aanpassing van de bestaande aanpak is dan ook niet nodig.

### *8. Notificatie*

Deze regeling behoeft geen notificatie bij de Europese Commissie in het kader van richtlijn (EU) 2015/1535[4] of van de Dienstenrichtlijn[5], nu het geen technische voorschriften of andere te notificeren voorschriften bevat.

### *9. Inwerkingtreding en overgangsrecht*

Deze regeling treedt in werking tegelijkertijd met het wijzigingsbesluit, gezien de samenhang daarmee. Dit betekent dat de regeling in werking treedt met ingang van 1 oktober 2026, zodat de nieuwe regels kunnen worden toegepast voor de bepaling van de tarieven voor het kalenderjaar 2027.

De nieuwe regels gelden niet voor de tarieven voor het kalenderjaar 2026, de verantwoording daarvan en eventuele andere afspraken die afwijken van wat in deze regeling is bepaald; hiervoor is een overgangsbepaling opgenomen. De overeenkomst tussen Rendac en de Staat die geldt tot 1 januari 2027 blijft van kracht. Waar deze regeling iets anders bepaalt, blijft deze buiten toepassing voor zover het de periode voor 1 januari 2027 betreft. Dat geldt dus ook voor de verantwoording van de tarieven voor 2026. Nacalculaties uit de jaren 2025 en 2026 worden meegenomen overeenkomstig deze regeling. De overgangsbepaling vervalt met ingang van 1 oktober 2027, overeenkomstig de systematiek van vaste verandermomenten. De overgangsbepaling kan niet eerder vervallen vanwege het feit dat ook de verantwoording van de tarieven voor 2026 plaatsvindt overeenkomstig de overeenkomst tussen Rendac en de Staat (voor zover die afwijkt van hetgeen is bepaald in deze regeling).

## II. ARTIKELSGEWIJS

### *Artikel I, onderdeel A (artikel 1.1 Regeling dierlijke producten)*

In artikel 1.1 van de Regeling dierlijke producten is de grondslag van de Regeling dierlijke producten aangepast. Het wijzigingsbesluit heeft enkele grondslagen toegevoegd aan het Besluit dierlijke producten waarop onderhavige regeling is gebaseerd.

### *Artikel I, onderdeel B (artikel 3.1 Regeling dierlijke producten)*

In artikel 3.1 van de Regeling dierlijke producten is een begripsbepaling opgenomen van het begrip ‘wettelijke taak’. Dit betreft het ophalen, vervoeren en verwerken of verwijderen van aangewezen dierlijke bijproducten die bij de ondernemer zijn aangegeven. De grondslag voor de wettelijke taak is te vinden in artikel 3.3, eerste lid, van de Wet dieren. Hierin is aangegeven dat bij ministeriële regeling, met het oog op de doelmatige voorziening in de verwerking van bij die regeling aangewezen dierlijke bijproducten, werkgebieden kunnen worden vastgesteld waarin een ondernemer met uitsluiting van andere ondernemers deze producten verwerkt of door verbranding verwijdert. Vervolgens is in artikel 3.3, tweede lid, van de Wet dieren bepaald dat de ondernemer voor wie een werkgebied is vastgesteld, de bij hem aangegeven dierlijke bijproducten ophaalt en verwerkt of verwijdert. In artikel 3.20 van de Regeling dierlijke producten zijn de ‘aangewezen dierlijke bijproducten’ genoemd.

### *Artikel I, onderdeel C (artikel 3.21a Regeling dierlijke producten)*

Artikel 3.21a van de Regeling dierlijke producten betreft een nadere invulling van artikel 3.1a van het Besluit dierlijke producten met betrekking tot het wijzigen of vervallen van de aanwijzing van de ondernemer wat betreft de wettelijke taak. In het eerste lid van artikel 3.21a van de Regeling dierlijke producten is bepaald dat de aanwijzing van de ondernemer na een verzoek daartoe door de onderne-

[4] Richtlijn (EU) 2015/1535 van het Europees Parlement en de Raad van 9 september 2015 betreffende een informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij (PbEU 2015, L 241).
[5] Richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende diensten op de interne markt (PbEU 2006, L 376).

mer zelf of na een aan de desbetreffende ondernemer bekendgemaakt voornemen daartoe van de minister, vervalt met ingang van 1 januari van het derde daaropvolgende kalenderjaar. Dit betreft een uiterlijke termijn. Deze termijn is relatief ruim genomen, om ervoor te zorgen dat de uitvoering van de wettelijke taak kan worden afgewikkeld en kan worden gezocht naar een andere ondernemer die de wettelijke taak kan uitvoeren. Indien tussen partijen eerder overeenstemming wordt bereikt voor het vervallen van de aanwijzing, dan is dit mogelijk. Ingevolge artikel 3.21a, tweede lid, van de Regeling dierlijke producten is dit van overeenkomstige toepassing bij de wijziging van werkgebieden. Op basis van artikel 3.21a, derde lid, kan, in afwijking van de termijn opgenomen in het eerste lid, de aanwijzing eerder worden ingetrokken indien door de ondernemer niet (meer) voldaan wordt aan de vereiste toestemming, vergunningen et cetera of sprake is van surseance van betaling, faillissement, beslag op een materieel deel van het vermogen, activiteiten die geheel of gedeeltelijk worden gestaakt, de wettelijke taak niet naar behoren wordt uitgevoerd of over eerdere intrekking overeenstemming is bereikt. In dergelijke gevallen is het namelijk niet wenselijk of realistisch de uitvoering van de wettelijke taak nog voor lange tijd bij de ondernemer te laten.

***Artikel I, onderdeel E (artikel 3.26a tot en met 3.26d Regeling dierlijke producten)***

*Artikel 3.26a (Uitvoering werkzaamheden door derden)*

Dit artikel geeft de aangewezen ondernemer de mogelijkheid om bepaalde taken, die onderdeel zijn van de uitvoering van de wettelijke taak, uit te besteden aan derden. De ondernemer kan bijvoorbeeld in plaats van de eigen transportwagens gebruik maken van een ander transportbedrijf voor het ophalen van de kadavers. De verantwoordelijkheid voor het juist en tijdig ophalen blijft dan wel bij de aangewezen ondernemer liggen.

*Artikel 3.26b (Informatie uitvoering werkzaamheden)*

Op grond van dit artikel verstrekt de ondernemer de nodige informatie over de hoeveelheid opgehaalde, vervoerde en verwerkte of verwijderde aangewezen dierlijke bijproducten per inrichting of deel daarvan waar de wettelijke taak is verricht als gevolg van getroffen maatregelen of handelingen vanwege dierziektebestrijding.

*Artikel 3.26c (Calamiteitenplan en draaiboek overschrijdingen)*

In artikel 3.26c, eerste lid, is voorgeschreven dat de aangewezen ondernemer jaarlijks, in december, een voorstel tot een calamiteitenplan indient bij de minister. Dat voorstel ziet alleen op de werkzaamheden die de ondernemer kan uitvoeren of kan laten uitvoeren. Hij kan immers het best een inschatting geven van wat mogelijk is in het geval van een calamiteit. Vervolgens is het op basis van het voorstel aan de minister om dit plan vast te stellen. Er liggen ook factoren buiten de invloedsfeer van de ondernemer waarmee rekening moet worden gehouden in het calamiteitenplan. In het calamiteitenplan moet op grond van het tweede lid beschreven worden hoe bij een uitbraak van een dierziekte in Nederland, hulp aan het buitenland bij een grootschalige uitbraak van een dierziekte, een andere reden waardoor sprake is van overschrijding van de overeengekomen capaciteit (bijvoorbeeld bovengemiddelde diersterfte door extreme weersomstandigheden) of vanwege calamiteiten bij de ondernemer, het transport en de verwerking of verwijdering van kadavers zeker kunnen worden gesteld. In het plan moet onder andere worden aangegeven binnen welke grenzen dit materiaal via de reguliere verwerkingsmethoden verwerkt dan wel onschadelijk gemaakt kan worden en welke alternatieven voorhanden zijn indien deze capaciteit ten volle is benut. Het plan omvat ook afspraken over het uitvoeren van werkzaamheden bij dierziektebestrijding (zoals hygiënemaatregelen, beschermingsmiddelen et cetera). Daarbij is in het derde lid van dit artikel bepaald dat als onderdeel van het calamiteitenplan, een ‘draaiboek overschrijdingen’ moet worden opgesteld waarin is opgenomen hoe omgegaan wordt met overschrijdingen boven de door de Staat ingekochte capaciteit die bij de ondernemer direct beschikbaar gehouden wordt voor zowel reguliere als dierziektesituaties.

*Artikel 3.26d (Voorrang verwerking dierziektebestrijding)*

Op basis van dit artikel moeten de dierlijke bijproducten die in het kader van dierziektebestrijding zijn ontstaan, zo veel mogelijk met voorrang worden verwerkt of verwijderd ten opzichte van de dierlijke bijproducten in het kader van de reguliere werkzaamheden. In het calamiteitenplan is nader beschreven hoe de verwerking of verwijdering plaatsvindt.

***Artikel I, onderdeel F (artikel 3.26e tot en met 3.26l Regeling dierlijke producten)***

*Artikel 3.26e (Directe en indirecte kosten)*

In dit artikel is beschreven wat onder ‘directe kosten’ en ‘indirecte kosten’ wordt verstaan. Op basis

van het eerste lid zijn ‘directe kosten’ kosten die direct aan de uitvoering van de wettelijke taak zijn toe te rekenen. Hierbij kan gedacht worden aan kosten van apparatuur, personeel, transport et cetera, die direct bij het (verwerkings)proces betrokken zijn. In het tweede lid worden de ‘indirecte kosten’ omschreven als kosten die op basis van een kostenverdeelstaat aan de wettelijke taak zijn toe te rekenen. Het derde lid geeft aan dat de toerekening volgens bedrijfseconomisch aanvaardbare principes gebeurt en, indien van toepassing, volgens marktconforme condities. Deze wijze van toerekening geldt ook voor indirect bij het productieproces betrokken afdelingen van de ondernemer en iedere directe of indirecte onderneming binnen het concern waar de ondernemer onderdeel van is. Bij ‘indirecte kosten’ kan bijvoorbeeld gedacht worden aan onderhoudskosten, verzekeringen, energiekosten, kantoorbenodigdheden et cetera. Als laatste is in het vierde lid aangegeven dat zowel directe als indirecte kosten die worden gemaakt door een derde, worden gebaseerd op aankopen of uitbestedingen tegen marktconforme condities. Dit is relevant om aan te sluiten bij artikel 3.3, tweede lid, van het Besluit dierlijke producten.

*Artikel 3.26f (opbrengsten werkzaamheden)*

De werkzaamheden die verband houden met de wettelijk taak kunnen leiden tot opbrengsten van afgeleide producten, zoals melen, huiden en vetten. In dit artikel wordt bepaald hoe deze opbrengsten worden berekend, dan wel in mindering worden gebracht op de kosten. In het eerste lid van dit artikel is bepaald dat de opbrengsten van de producten die met de werkzaamheden vanwege dierziektebestrijding worden verkregen, worden berekend door het aantal eenheden te vermenigvuldigen met de verkoopprijs die door de ondernemer wordt vastgesteld. Artikel 3.4 van het Besluit dierlijke producten is van overeenkomstige toepassing op de vaststelling, goedkeuring en bekendmaking van de verkoopprijs. Dit houdt kort samengevat in dat de minister de verkoopprijs moet goedkeuren en hiervan mededeling wordt gedaan in de Staatscourant. In het tweede lid van dit artikel zijn de opbrengen van de reguliere werkzaamheden opgenomen. De opbrengen hiervan worden tegen marktprijzen in mindering gebracht op de kosten overeenkomstig artikel 3.3, tweede lid, van het Besluit dierlijke producten. Voor wat betreft de opbrengsten uit de werkzaamheden vanwege dierziektebestrijding wordt een andere methode gehanteerd, omdat een vergoeding in rekening wordt gebracht bij de Staat (verrekening via het Diergezondheidsfonds) zonder nacalculatie. Een maatstaf voor de opbrengsten moet dus vooraf worden vastgesteld. Voor de reguliere werkzaamheden wordt wel nacalculatie toegepast, waarin de opbrengsten zoals die op het concrete moment zijn behaald, kunnen worden meegenomen voor de tariefbepaling (in latere jaren). Ten behoeve van een tariefvoorstel voor een komend kalenderjaar wordt wel een prognose gemaakt van de te verwachten opbrengsten in dat jaar.

*Artikel 3.26g (formule vermogenskostenvergoeding)*

In dit artikel is, als uitwerking van het bepaalde in artikel 3.3, vijfde lid, van het Besluit dierlijke producten, de formule voor de vermogenskostenvergoeding opgenomen. Voor een nadere uitleg wordt verwezen naar paragraaf 2 van het algemene deel van de toelichting.

*Artikel 3.26h (waarde materiële vaste activa en werkkapitaal voor vermogenskostenvergoeding)*

Dit artikel bepaalt over welke grondslag de uitkomst van de formule (WACC-percentage) zoals opgenomen in artikel 3.26g van de Regeling dierlijke producten wordt berekend. Voor een nadere uitleg wordt verwezen naar paragraaf 2 van het algemene deel van de toelichting.

*Artikel 3.26i (onderscheid tarieven)*

Op grond van dit artikel maakt de ondernemer binnen de tarieven die betrekking hebben op de reguliere werkzaamheden, voor het verwerken of verwijderen van aangewezen dierlijke bijproducten een onderscheid naar diersoort. Dit was reeds de praktijk.

*Artikel 3.26j en artikel 3.26k (voorstel en verantwoording tarieven)*

In deze artikelen zijn twee belangrijke data opgenomen omtrent de tarieven.

Als eerste moet de ondernemer volgens artikel 3.26j, eerste lid, jaarlijks voor 15 oktober bij de minister een voorstel voor de tarieven voor het daaropvolgende kalenderjaar indienen. In het tweede lid is opgenomen wat het voorstel in ieder geval moet bevatten. Voor het bepalen van de specifieke hoogte van de tarieven, maakt de ondernemer een inschatting van de benodigde activiteiten (bijvoorbeeld het aantal stops, te verwerken tonnage, de inzet van werkkapitaal et cetera) en marktprijzen (bijvoorbeeld van de melen en vetten). Op basis van het derde lid is voor het reguliere tarief sprake van een nacalculatie door de verwijzing naar artikel 3.3, zevende lid, van het Besluit dierlijke producten. De

ondernemer past een verrekening toe als eerder een verschil is geconstateerd tussen de werkelijke kosten minus werkelijke opbrengsten (bijvoorbeeld uit de verkoop van melen, vetten en huiden) van de uitvoering van de wettelijke taak en de opbrengst uit de tarieven voor die werkzaamheden.

Een tweede belangrijke datum ziet op de verantwoording van de tarieven. De ondernemer dient op grond van artikel 3.26k, eerste lid, jaarlijks voor 1 juni een verantwoording in te dienen over de tarieven van het voorgaande kalenderjaar.

*Artikel 3.26l (tarieven en overige afspraken 2026)*

Zoals omschreven in paragraaf 8 van het algemeen deel van deze toelichting worden de regels niet toegepast op de tarieven voor 2026. Dit in navolging van het nieuwe artikel 3.4a van het Besluit dierlijke producten, waarin hetzelfde is bepaald. Ook de verantwoording over die tarieven vindt plaats volgens de overeenkomst die tot 1 januari 2027 geldt.

*De Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,*
*S.P.A. Erkens*